

Email not displaying correctly? View it in your [browser](#).

Rohereformi uudiskiri

Millist roheplaani me vajame?

[Praegune](#) on läinud hästi: tegevused käivad ja valdavalt liigutakse eesmärkide suunas.

Samas on olud muutunud ja vastavalt tuleks fookus seada.

Mida siis teha olukorras, kus enim tähelepanu ja ressursse pälvivad julgeolek, kiduv ettevõtlus ja lisakulusid tekitavad loodusnähtused? Loomulikult tuleb aidata kaasa nende probleemide lahendamisele. Otsida võimalusi sealseid arenguid toetada ja seeläbi suurendada riigi poliitikakujundamise sidusust.

Sestap pakkusime käesoleva aasta kevadel rohereformi valitsuskomisjonile välja neli töösuunda, millele võiks järgmistel aastatel keskenduda.

- Roheülemineku ja julgeoleku koostoime – nuputame koos Rahvusvahelise Kaitseuuringute Keskusega poliitikasoovitusi, kuidas uued tehnoloogiad, looduspõhised lahendused aitaksid tagada strateegilist autonoomiat ja kaitsevõimet.
- Kliimamuutustega kohanemine – see on midagi, mis on kohal ja puudutab meid kõiki, sõltumata sellest, mida nende põhjustest arvatakse. Selleks tuleb valmistuda: tegemisel on kohanemise teekaart koos valdkondlike eesmärkidega.
- Puhta majanduse toetamine – siin tulevad ka teekaardid ja puhta tööstuse leppe raames (CID) püüame Eesti jaoks avada õigeid uksi.
- Laiem õiglane üleminek – see on ilmselt kõige horisontaalsem ja samas sügavaima mõjuga töösuund. Ka kõige keerulisem nii sisult kui ka riigihalduslikult. Praegu oleme lõpusirgel ametkondlike konsultatsioonidega, kutsusime kahel korral koosloomesse valitsusvälised partnerid ning võtame kogu seltskonna veel jätkuseminariks kokku. Eesmärk otsida häid poliitikavõtteid, kuidas roheüleminekut Eestis õiglasemalt korraldada.

Sealt võiks kooruda plaan aastateks 2026-2028, mis elab üle erinevad süsteemsed kimbatused. Usaldus on investeering sotsiaalsetesse suhetesse ja neid investeeringuid on meil ka hädasti vaja.

Ühtlasi otsime plaanile tasapisi uut nime. Midagi rohereformi või rohesiirde asemele? Ideed on oodatud.

Madis Tilga

Rohereformi nõunik Kliimaministeeriumis

Valdkondades toimub

Energeetika

Sügisel jooksul läbis [kooskõlastusringi energiamajanduse arengukava](#). Lähiajal on see liikumas kinnitamiseks valitsusse ning loodetavasti aasta lõpuks saab seda arutama asuda riigikogu. Arengukava kokkuvõtet saab lugeda [siin](#).

Valitsus kiitis 26. juuni istungil heaks Elektrisüsteemi toimimise [võrgueeskirjamääruse muudatuse](#), mis muudab senisest **lihtsamaks elektrivõrguga liitumise**, ühtlustab sellega kaasnevaid tasusid ning hoogustab uue elektritootmise ja salvestuse rajamist Eestis.

Valitsus kiitis heaks maapõueseaduse, maakatastri seaduse ja riigivara seaduse muutmise seaduse eelnõu, millega luuakse võimalus **tuulikuid ja päikeseparke rajada kaevandatud maale**. Ammendunud karjäärides või turbakaevandustes tuulikute või päikeseparkide ehitamine on loodusele ja ümberkaudsetele elanikele võimalikult väikse mõjuga viis saada odavat ja taastuvat energiat.

Suvel kiitis valitsus heaks **paketi taastuvenergia kasutusele võtmist kiirendavate ettepanekutega**. [Pakett](#) pandi kokku taastuvenergia direktiivi ehk RED III alusel.

Energeetika ja keskkonnaministri **uuendatud ootused Eesti elektrisüsteemi haldurile** **Eleringile** [seavad suurema fookuse](#) energia lõpphinna konkurentsivõimelisena hoidmisele, elutähtsa teenuse

Kliimapoliitika ja -muutustega kohanemine

Sügisega koos on alanud **kliimakindla majanduse seaduse teekaartide** koostamise protsess. Kokku tuleb 5 teekaarti. [Plaan](#) on nende mustandid valmis saada käesoleva aasta jooksul, et need seaduseelnõu riigikogule üle andes kaasa panna.

[Euroopa Liidu tasandil arutatakse](#) pikaajalise kliimapoliitika ehk **2040. aasta kliimaeesmärkide üle**. Eesti üldised seisukohad kinnitati juba eelmise aasta lõpus, suvel täiendati neid [detailide osas](#). Minister Suti [sõnul](#) on Euroopa liidu pikaajalise kliimaeesmärgi läbirääkimised sisukamad kui kunagi varem.

Kliimaministeerium esitas valitsusele [ülevaate](#), mis näitab, kuidas **CO2 kvoodituled** on suunatud otse Eesti inimeste heaolu parandamisele läbi transpordi, hoonete energiatõhususe ja taastuvenergia projektide.

Sel sügisel [toimusid esimest korda kõrgemad keskkonnakursused](#), mille eesmärk on pakkuda eri valdkondade otsustajatele ja ühiskonnaelu mõjutajatele teadmisi, mis aitavad nende töös keskkonna- ja kliimaaspektiga paremini arvestada ning muutuvast maailmast edukalt kohaneda.

Kliimaministeerium on algatanud uuringu, et lihtsustada keskkonnamõjude hindamist. Eesmärk on välja selgitada, millised **tegevused avaldavad kliimale piisavalt olulist mõju**, et neid tuleks käsitleda

toimepidevuse tagamisele ning uuenduslike lahenduste kasutusele võtmisele energia kättesaadavuse parendamiseks.

Tartu Ülikooli teadlaste põhjalik [teadusartiklite analüüs näitas](#), et **tuulikute infrahelil pole leitud kahjulikke tervisemõjusid**, kuid tuulikute olemasolu, võimalik tekitatav müra, uskumused ja üldised hoiakud võivad inimest mõjutada.

Kliimaministeerium [töötab välja](#) käendusmeedet, mis **võimaldaks strateegiliselt oluliste suurinvesteeringute elluviimist Eestis** ka siis, kui erasektor üksi ei suuda kanda projektiga kaasnevaid riske.

Kliimaministeeriumi ja Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) koostöös [valminud määrus](#) loob **toetuse biometaani sisestuspunkti rajamiseks** gaasi ülekandevõrku, suurendab kodumaise taastuvgaasi osakaalu ning toetab energiasüsteemi varustuskindlust.

Transport ja liikuvus

Kliimaministeerium [eraldab](#) Tallinna linnale 12,1 miljonit eurot toetust, mille abil lisandub pealinna vähemalt **28 uut elektrilist akutrolli**.

Korteriühistud ja KOVid saavad taotleda [toetust kortermajade juurde elektriautode laadijate ehitamiseks](#). Kokku [jagatakse](#) üle miljoni euro.

[Kliimaministeerium eraldab](#) 34 kohalikule omavalitsusele **2,5 miljonit eurot, et**

täiendavalt keskkonnamõju hindamise protsessis. Uuringu tulemused aitavad luua [selgema ja õiglasema aluse majandustegevuste mõju hindamiseks kliimaeesmärkide saavutamisele](#).

Septembris toimus seminar, kus tutvustati uuringuid **Eestis toimunud kliimamuutustest ja nende mõjudest**. Ettekanded on [järelvaadatavad](#).

Loodusmuuseumi uue hoone esimene ajutine näitus saab olema kliimateemaline. Selle loomist [toetab SEB](#).

Elurikkus ja maakasutus

Euroopa Liidu **ohtlike võõrliikide nimekirja täiendati 26 uue liigiga**, kes võivad kahjustada siinse looduse tasakaalu. [Eesti jaoks](#) on märkimisväärsed kolme pargitatra ja mingi lisandumine nimekirja.

Samal ajal kui rahvusvaheline teadlaskond hoiatab [märgalade vähenemisega seotud keskkonnakahjust](#), otsustas **Venemaa välja astuda märgalade kaitseks loodud Ramsari konventsioonist**. Sellele eelnes

parandada ühistranspordi sõlmpunktide ligipääsetavust ja ohutust. Sellega paraneb kõigile ühistranspordi kasutamise mugavus.

Uus **liiklusohutusprogramm** seab [sihiks](#) liiklusohvrite arvu olulise vähendamise. Eraldi eesmärgiks on jalakäijate turvalisus.

Riigiasutused allkirjastasid koostöökokkuleppe, [millega toetatakse Eesti Rattastrateegia 2040](#) elluviimist ning pannakse alus koostöövõrgustikule, mis aitab koordineerida rattakasutuse edendamist riiklikul ja kohalikul tasandil.

Venemaa poolne märgalade hävitamine Ukrainas ning konventsiooni osaliste otsus hinnata Venemaa tekitatud keskkonnakahjusid.

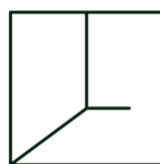
Alam-Pedja looduskaitsealal algasid **märgade metsade seisundi parandamise tööd**. [Märgade metsade taastamine](#) toetab ohustatud soometsade ja sooliikide seisundi paranemist ning on oluline abinõu kliimamuutustega kohanemisel.

Keskkonnaagentuuri analüüsi kohaselt ei võimenda **Kikepera looduskaitseala märgalade taastamine** üleujutusi Surju küla piirkonnas. Vastupidi intensiivse kuivendamise perioodil tuvastada Reiu jõe vooluhulkade suurendamist, mis ühtlasi tähendab ka märgalade vee puhverdusvõime vähendamist.

[Kliimaministeeriumi juhtimisel toimunud digimetsade initsiatiivi](#) raames kinnitati metsandusandmetega tegelevate riigiasutuste uued fookusteemad, mille elluviimine loob täiendavad eeldused metsandusandmete usaldusväärsuse, kvaliteedi ja kättesaadavuse tõstmiseks.

Riigivalitsemine

Ruumiloome ja
hooned

Kliimaministeeriumi tellimusel valmis **keskkonnahoidlike ürituste korraldamise riiklik juh**. See on [praktiline tööriist](#), mis aitab korraldajatel teha teadlikke valikuid igas korraldusfaasis.

Energeetika ja keskkonnaminister [uuendas Riigimetsa Majandamise Keskuse \(RMK\) omaniku ootusi](#), seades senisest selgemalt fookusesse riigimetsa kestliku

Maapiirkondades muutub kodulaen paremini kättesaadavaks. Selleks [laiendatakse maapiirkonna eluasemelaenu](#) riikliku käendust.

Üleujutusohuga arvestamine on mõistliku planeerimise üks alus. Üleujutuse ohuga piirkonnad on nüüd kantud [uuendatud kaartidele](#), et neid oleks mugav kasutada erinevate tegevuste planeerimisel.

majandamise, puidu maksimaalse lisandväärtuse loomise ning puidumüügi läbipaistvuse suurendamise.

[Keskkonnainvesteeringute Keskuse](#) juurde luuakse **keskkonnahariduse arenduskeskus**, mis hakkab valdkonna tulevikku vastavalt tegevuskavale koostöös Kliimaministeeriumiga suunama. Uue keskkonnateadlikkuse ja -hariduse tegevuskava koostamine saab hoo sisse [järgmisel nädalal toimuval keskkonnahariduse konverentsil](#).

Kliimaministeerium [esitas](#) Euroopa Investeeringispangale (EIB) taotluse, et alustada koostööd **taskukohaste ja kvaliteetsete üürikodude** pakkumiseks üle Eesti.

Esialgu kuue miljoni euro suurusena planeeritud **väikeelamute kütteseadmete uuendamise toetuse** maht väheneb kolmandiku võrra. Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse (EIS) korraldatavast [meetmes on siiski vaba eelarvet veel 400 kodu jaoks](#).

Euroopa Komisjon valmistab ette kava, et **suurendada taskukohaste ja kvaliteetsete eluasemete kättesaadavust** kõigis liikmesriikides. Valitsus [kinnitas seisukohad](#), kus Eesti rõhutab vajadust toimivate rahastusmodelite järele, mis aitaksid soodustada kodude ehitamist ja renoveerimist ka väiksemates linnades ja maapiirkondades.

Teadmismahukas ja konkurentsivõimeline rohemajandus

Ringmajandus ja jäätmed

Kliimaministeerium muudab **ringmajanduse ärimudelite arendamise toetust paindlikumaks**, et aidata muuta Eesti ettevõtete [tooteid ja teenuseid keskkonahoidlikumaks](#).

[Riik taastab reisilaevandusettevõtjate toetusmeetme](#), et tugevdada sektori konkurentsivõimet.

Plastijäätmete ringlusessevõtu võimekuse [analüüs](#) näitas, et kuigi **Eestil on head eeldused plastijäätmete ringlusessevõtuks**, on vaja parandada jäätmete liigiti kogumist, arendada ringlusessevõtutööstust ja rajada kaasaegseid sortimistehaseid.

Kliimaministeerium [laiendab jäätmetekke vähendamise ja korduskasutuse suurendamise toetuse](#) saajate ringi, et anda hoogu pakendite korduskasutusele, lihtsamini ümbertöödeldavate pakendite

tootmisele ning toiduraiskamise
vähendamisele.

[Riiklik jäätmete sortimisuuringu kinnitab:](#)
**biojäätmete liigiti kogumise kohustus
on end tõestanud.**

Tule osalema!

16. oktoobrini on võimalik registreerida kuuepäevasele **ringse arhitektuuri ja ehituse koolitusprogrammi**, mille viib läbi Eesti Arhitektuurikeskuse koostöös Tallinna Tehnikaülikooliga (TalTech) Kliimaministeeriumi tellimusel. Rohkem infot [siin](#).

31. oktoobril toimub seminar „**Tõendatud keskkonnahoidlikkus: EMAS ja ELi ökomärgis**“, mida korraldavad Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsioon, Kliimaministeerium ja Keskkonnaagentuur. Seminaripäeval saab praktilise ülevaate sellest, kuidas kujundada usaldusväärne keskkonnajuhtimine ja kuidas tõendada keskkonnaväiteid EMAS keskkonnajuhtimissüsteemi ning ELi ökomärgise kaudu. 2026. aasta septembrist rakendub ettevõtetele tarbijate võimestamise direktiiv, mis keelab kasutada üldiseid tõendamata keskkonnaväiteid ning EMAS ja ökomärgis on üks viis väidete tõendamiseks.

19. novembril toimub **Harrastusteaduste päeva** konverents, mis seekord keskendub veekogudele. Rohkem infot [siin](#).

27.-28. novembril toimub **Kliimakompassi konverents "Kohanemise kunst teaduse valguses"**. Konverents toob kokku teadlased, otsustajad, praktikud ja huvilised, et arutleda kliimamuutuste põhjuste, mõjude ja nendega kohanemise üle. Kuulda saab valdkonna uuematest teadustulemustest ja peetakse ühine debatt arenguvajaduste üle.

Infokirja koostab Kliimaministeeriumi
kommunikatsiooniosakond. Küsimused ja
ettepanekud palume saata
karoli.noor@kliimaministeerium.ee

KLIIMAMINISTEERIUM

Infokirjaga liitumine

[Click here to unsubscribe.](#)

